

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY I MIASTA SZADEK NA LATA 2021-2031

Grudzień 2020

Spis treści

1. Cel i proces tworzenia strategii	3
1.1. Podstawy prawne opracowania strategii	3
2. Charakterystyka gminy	10
2.1. Podstawowe informacje o gminie	10
2.1.1. Położenie, podział terytorialny, warunki naturalne	10
2.1.2. Struktura demograficzna społeczności.....	13
2.1.3. Poziom rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej.....	18
2.1.4. Aktywność gospodarcza	20
2.2. System pomocy społecznej w gminie i analiza zasobów i możliwości pomocy społecznej, działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.....	23
2.2.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną.....	23
2.2.2. Grupy objęte pomocą społeczną oraz formy świadczeń - charakterystyka grup i zbiorowości społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	26
2.2.3. Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi	30
2.3. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja	40
2.3.1. Analiza obszarów polityki społecznej	40
2.3.1.1. Poziom aktywności i integracji społecznej mieszkańców	40
2.3.1.2. Charakterystyka życia kulturalnego w gminie	43
2.3.1.3. Sytuacja mieszkaniowa, w tym infrastruktury mieszkalnej	47
2.3.1.4. Stan opieki zdrowotnej	49
2.3.1.5. Wychowanie i opieka nad dzieckiem, sytuacja edukacyjna.....	53
2.3.1.6. System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.....	60
2.3.1.7. Sytuacja na lokalnym rynku pracy.....	61
2.3.1.8. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne.....	64
2.3.2. Analiza ankiet i podsumowanie wyników badań.	72
2.3.3. Analiza SWOT ze wskazaniem kierunków Strategii.	97
2.3.4. Drzewo problemów społecznych	112
3. Kierunki rozwoju społecznej gminy	113
3.1. Cele rozwoju oraz zadania realizacyjne	113
4. Zarządzanie realizacją strategii.....	122
4.1. Podmioty zarządzające realizacją strategii.....	122
4.2. Instrumenty realizacji celów.....	123
4.3. Monitoring i ocena wdrażania strategii.....	123
4.4. Aktualizacja strategii	124

1. Cel i proces tworzenia strategii

1.1. Podstawy prawne opracowania strategii

Opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi zadanie własne gminy, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 i art. 19 pkt. 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876). Strategia ma zawierać w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Obszar lokalnej polityki społecznej regulują jeszcze m.in. takie ustawy jak:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 956 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492),
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
6. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
7. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
8. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 875),
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409),
10. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 875 z późn. zm.),
11. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
12. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
13. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1517 z późn. zm.),
14. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Uwarunkowania strategiczne i programowe na poziomie międzynarodowym, europejskim i krajowym, mające wpływ na politykę społeczną przedstawiono poniżej. Należy zauważyć, że rok 2020

jest rokiem końcowym wielu strategii i programów, a nowe są często jeszcze projektami lub odbywają się tylko spotkania robocze. Dlatego przywołano dokumenty aktualnie obowiązujące oraz dostępne dokumenty i informacje o opracowywanych dokumentach na kolejny okres od 2021 roku.

Dokumenty europejskie

- **Europa 2020** Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ze względu na specyficzny moment jej powstawania, stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy. Równocześnie uwzględnia stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Podobnie jak w Strategii Lizbońskiej, głównym celem jest nadal wzrost gospodarczy, jednak szczególną uwagę zwrócono na kwestie dotyczące zrównoważenia tego procesu. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (inclusive growth): wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną – celem Europy 2020 jest dążenie do aktywizacji zawodowej możliwie jak największej liczby osób.
- **Agenda 2030** na rzecz zrównoważonego rozwoju, została przyjęta przez zgromadzenie ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r. Agenda wskazuje 17 celów zrównoważonego rozwoju zapewniających równowagę pomiędzy trzema aspektami: gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.
- **Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027**
Komisja Europejska w projekcie rozporządzenia ogólnego z 29 maja 2018 r. wskazała 5 celów polityki spójności wspieranych przez EFRR, EFS+ i FS10 w perspektywie 2021-2027, w tym
 4. **Europa o silniejszym wymiarze społecznym** – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych,
 5. **Europa bliżej obywateli** – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych.
- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR)**, przyjęta przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r., w której jako cel główny wskazano: „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzmocnieniu spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Strategia określiła nowy model rozwoju: rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Realizację celu głównego wspierają trzy cele szczegółowe:
 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Dokumenty krajowe

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)¹
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030²
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 - projekt
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2030

Z powyższych dokumentów wynikają dokumenty programowe:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji (program na lata 2021-2030 w trakcie opracowania),
- Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym. (program coroczny),
- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2014–2020 i projekt następnego Program Wieloletni na rzecz Osób Starszych AKTYWNI + na lata 2021-2025.
- Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ

Dokumenty regionalne (województwie)

Strategia zgodna jest z następującymi dokumentami i zapisami:

- Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2020
 Cel strategiczny: Region wykorzystujący potencjał endogeniczny do rozwoju inteligentnej gospodarki, oparty na kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców.
 Cel operacyjny 2: Nowoczesny kapitał ludzki i rynek pracy
 Cel operacyjny 3: Zintegrowane środowisko przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki
 Cel operacyjny 5: Wysoki standard i dostęp do usług publicznych; Strategiczny kierunek działania 5.2: Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej
 Cel operacyjny 6: Strategiczny kierunek działania 6.2: Reintegracja zawodowa oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniom społecznym
- Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030 (projekt w trakcie konsultacji społecznych)
 2. Sfera społeczna - Cel strategiczny: Obywatelskie społeczeństwo równych szans.
 Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego
 Cel operacyjny 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców
 Cel operacyjny 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego
- Wojewódzka strategia polityki społecznej 2020 - dokument scalający na szczeblu regionalnym lokalne strategie dotyczące rozwiązywania problemów społecznych.
 Cele szczegółowe:

¹ Dokument przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (Monitor Polski 2017, poz. 260)

² Dokument przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (Monitor Polski 2017, poz. 260)

1. Tworzenie dobrych warunków do funkcjonowania rodzin, wczesne przeciwdziałanie kryzysowi rodziny oraz skuteczna pomoc rodzinom znajdującym się w utrwalonym kryzysie.
 2. Przygotowanie dzieci i młodzieży do samodzielności i niezależności oraz budowa umiejętności skutecznego radzenia sobie w otoczeniu społecznym.
 3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu osób w wieku produkcyjnym poprzez wspieranie zdrowego trybu życia, zintegrowaną aktywizację zawodową i społeczną wykorzystującą potencjał sektora publicznego i społecznego oraz działania na rzecz usamodzielnienia materialnego i społecznego od początku kariery zawodowej.
 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawa poziomu aktywności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, fizycznej (oraz w innych obszarach), a co za tym idzie poprawa zdrowia fizycznego i dobrostanu osób starszych.
 5. Lepsza integracja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami oraz lepsza opieka nad osobami niesamodzielnymi
 6. Przeciwdziałanie bezdomności, ochrona życia i zdrowia osób bezdomnych oraz ich reintegracja społeczna.
 7. Zwiększenie poziomu integracji cudzoziemców mających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
- Plan przeciwdziałania depopulacji w województwie łódzkim 2020 obejmujący priorytety:
 - I. Zdrowie i możliwości funkcjonalne mieszkańców,
 - II. Bezpieczeństwo (w wymiarze fizycznym i finansowym),
 - III. Aktywność na rynku pracy,
 - IV. Aktywność edukacyjna,
 - V. Aktywność społeczna i obywatelska,
 - VI. Aktywność kulturalna,
 - VII. Polityka niedyskryminacyjna,
 - VIII. Technologie informacyjno-komunikacyjne,
 - IX. Sektor srebrnej gospodarki.
 - Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020
 - Cel strategiczny Programu
 - Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym równoprawny udział we wszystkich sferach życia
 - Cel operacyjny 1 Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb i możliwości oraz wkładu we wszystkie sfery życia
 - Cel operacyjny 2 Stymulowanie rozwoju oraz wzmocnienie potencjału osób z różnymi niepełnosprawnościami
 - Cel operacyjny 3 Profilaktyka oraz doskonalenie systemów kompleksowego wsparcia medycznego skierowanego do osób niepełnosprawnych
 - Cel operacyjny 4

Tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienie polityki równości szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy

Cel operacyjny 5 Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do przestrzeni publicznej i prywatnej oraz uczestnictwa w życiu społecznym

Cel operacyjny 6

Zintegrowanie działań podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne

- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2017-2020

Cel strategiczny Wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Cel główny Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Cel operacyjny 1 Promocja zdrowia

Cel operacyjny 2 Profilaktyka

Cel operacyjny 3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020

Obszar 1 Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obszar 2 Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Obszar 3 Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Obszar 4 Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020

Cel główny Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Cel operacyjny 1 Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Cel operacyjny 2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Cel operacyjny 3 Profilaktyka

Cel operacyjny 4 Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna.

Cel operacyjny 5 Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej 2014-2020
Cel strategiczny 1: Wzmacnianie potencjału i kompetencji rodziny
Cel strategiczny 2: Rozwój zasobów ludzkich i instytucjonalnych systemu wsparcia rodziny.
- Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Łódzkim do roku 2020

Dokumenty lokalne

1. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu zduńskowolskiego w latach 2010-2020
2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie zduńskowolskim na lata 2011 - 2020
3. Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Szadek do roku 2014-2020

Zapisy Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szadek 2020 zawierają cele strategiczne dotyczące bezpośrednio lub pośrednio aspektów społecznych, choć problemy społeczne których dotyczy Strategia nie są tam wprost przywoływane.

Cel strategiczny 1 Komunikacja i współpraca oraz budowanie tożsamości wśród mieszkańców gminy i miasta, Cel Operacyjny 1.1. Komunikacja i współpraca wskazuje na to, że "Jedną ze słabych stron Gminy i Miasta Szadek, w opinii mieszkańców, jest mała aktywność i słaba integracja lokalnej społeczności." Stąd wskazano działanie "usprawnienie mechanizmów partycypacji mieszkańców w działaniach podejmowanych przez władze - zwiększanie aktywności obywatelskiej np. poprzez zwiększenie liczby i różnorodności form konsultacji społecznych." Zgodnie z tym, Strategia oparta jest o badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców zarówno miasta jak i wsi. Wyniki opublikowano na stronie internetowej www.szadek.net oraz www.mgopsszadek.pl.

Cel strategiczny 2 Zrównoważony Rozwój Przestrzenny Gminy i Miasta, Cel Operacyjny 2.3. Modernizacja infrastruktury społecznej wskazuje m.in. takie działania związane ze społecznością jak "aktywizacja społeczności lokalnej np. poprzez konsultacje społeczne i włączanie jej w procesy realizacji projektów prospołecznych, współpraca z mieszkańcami w zakresie wymiany informacji, planowania rozwoju poszczególnych miejscowości i realizacji zadań publicznych; organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży". Strategia uwzględnia te obszary.

Cel strategiczny 3 Przedsiębiorczość budowana na fundamencie zasobów naturalnych, Cel operacyjny 3.1. Wsparcie przedsiębiorczości posiada zapis że "Pierwszy cel operacyjny wskazuje na konieczność aktywizowania "ducha przedsiębiorczości" wśród mieszkańców w celu zwiększania ich dobrobytu i włączenia ich w realizację celu ukierunkowanego na rozwój potencjału turystycznego Szadku. (...) Działania władz Gminy i Miasta w aspekcie aktywizacji postaw przedsiębiorczych wspierane być mogą również poprzez działalność organizacji pozarządowych. Promocja tworzenia i angażowania się mieszkańców w działalność tego typu organizacji, może pozytywnie wpłynąć na rozwój "ducha przedsiębiorczości" oraz realizację projektów służących wspólnemu dobru mieszkańców." Poruszono tu ważne aspekty bezpośrednio wpływające na sytuację mieszkańców, czyli postawy przedsiębiorcze i włączanie organizacji pozarządowych, które wywodząc się z mieszkańców najlepiej wiedzą i znają potrzeby społeczności. Postawy przedsiębiorcze kształtowane są również wśród osób działających w organizacjach pozarządowych. Wszystko to przyczynia się zatem do zmniejszania bezrobocia,

powstawania firm i ewentualnie spółdzielni socjalnych. A osoby starsze i niepełnosprawne mają w otoczeniu grupy wsparcia. Strategia uwzględnia te aspekty w zakresie pracy z osobami bezrobotnymi i znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.

Dokumentem strategicznym w sferze społecznej jest dla samorządu lokalnego Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy i Miasta Szadek. Dotychczas obowiązujący dokument strategiczny powstał w 2009 r. i obejmował lata 2010 - 2020. Za proces opracowywania niniejszej Strategii oraz dostarczenie niezbędnych danych odpowiadał Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szadku, a wykonawcą była firma TCTeam Doradztwo Nelly Chojnowska. W trakcie prac realizowanych w okresie październik - grudzień 2020 r. kolejne elementy niniejszego dokumentu były sporządzane na podstawie informacji od interesariuszy: 1) przedstawicieli instytucji poziomu lokalnego kluczowych dla realizacji działań w obszarze problematyki społecznej, 2) przedstawicieli społeczności lokalnej. Istotny wkład w merytoryczny kształt Strategii miała też firma opracowująca TCTeam Doradztwo, której ekspert ma bogate doświadczenia w zakresie planowania strategicznego na różnych poziomach. Niniejsza strategia powstała w trudnym roku, kiedy to ogłoszono pandemię i wiele instytucji działało w ograniczony sposób. Uniemożliwiło to bezpośrednią współpracę wszystkich interesariuszy. Zebranie ankiet wśród mieszkańców było bardzo trudne, z uwagi na obawy przed kontaktami. Uwzględniając powyższe okoliczności wymagało to bardzo dużego nakładu pracy i wysiłku zwłaszcza w pozyskiwaniu danych pierwotnych czyli od mieszkańców i z rejestrów lokalnych instytucji.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Podstawowe informacje o gminie

Administracyjnie Gmina Szadek należy do powiatu zduńskowolskiego; zachodnia, północna i wschodnia granica Gminy jest jednocześnie granicą powiatu zduńskowolskiego i powiatów sieradzkiego (od zachodu - gmina Warta), poddębickiego (od północy - gmina Zadzim) oraz łaskiego (od wschodu - gmina Wodzierady i gmina Łask). Od południa Gmina Szadek sąsiaduje z gminą Zduńska Wola². Podział administracyjny powiatu zduńskowolskiego, na terenie którego znajduje się Gmina i Miasto Szadek przedstawia rysunek 1.

Rysunek 1. Podział administracyjny powiatu zduńskowolskiego.

Źródło: Scentralizowany System Dostępu Do Informacji Publicznej <https://ssdip.bip.gov.pl/>

2.1.1. Położenie, podział terytorialny, warunki naturalne

Powierzchnia gminy Szadek wynosi 151,51 km² (w tym 18 km² powierzchni stanowi Miasto Szadek). Terytorium gminy podzielone jest na 29 jednostek pomocniczych: 28 sołectw oraz miasto Szadek, w których skład wchodzi 66 wsi, osad i przysiółków. Całkowita liczba ludności na analizowanym terenie zgodnie z danymi Urzędu Gminy i Miasta w Szadku na koniec 2019 roku wynosiła 7.268 osób, z tego na terenach wiejskich 5.368 osób, a gęstość zaludnienia wynosiła niespełna 48 osób na km².

Pod względem funkcjonalno-przestrzennym Gmina Szadek charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Użytki rolne zajmują ponad 73% powierzchni gminy. Naczelną rolę przy kształtowaniu systemu osadniczego gminy miał układ komunikacyjny. Jego głównym elementem są drogi wojewódzkie krzyżujące się w Szadku oraz linia kolejowa przebiegająca z północy na południe. Dopełnienie stanowią drogi powiatowe. W oparciu o ten układ następował rozwój osadnictwa w gminie. Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy

jest Miasto Szadek. Tutaj skoncentrowane są wszystkie funkcje służące obsłudze mieszkańców – administracja, oświata, ochrona zdrowia, handel.

W ujęciu fizyczno-geograficznym (Kondracki, 2000) około 90% powierzchni gminy położone jest w obrębie Wysoczyzny Łaskiej, a jedynie niewielki teren w północnej części gminy należy do Wysoczyzny Poddębickiej³.

Rysunek 2. Podział administracyjny województwa łódzkiego

Źródło: Scentralizowany System Dostępu Do Informacji Publicznej <https://ssdip.bip.gov.pl/>

Rysunek 3. Wykaz sołectw

Źródło: http://szadek.biuletyn.net/fls/bip_pliki/2016_02/BIPF52B51E44C7E68Z/15_11e1da8g_135_2.jpg

Tabela 1. Wykaz sołectw i miejscowości

³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Szadek na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019

NAZWA SOŁECTWA	MIJSCOWOŚCI
Antonin	Antonin
Boczki	Boczki Nowe, Boczki Stare, Boczki Parcela
Borki Prusinowskie	Borki Prusinowskie
Choszczewo	Choszczewo, Choszczewo ul. Kolonia, Choszczewo ul. Kolonia A, Choszczewo-Parcela
Dziadkowice	Dziadkowice
Grzybów	Grzybów
Górna Wola	Górna Wola
Góry Prusinowskie	Góry Prusinowskie
Karczówek	Karczówek, Karczówek ul. Kolonia, Dziewulin
Kobyła Miejska	Kobyła Miejska
Kotliny	Kotliny, Kotlinki, Jamno
Krokocice	Krokocice, Krokocice ul. Kolonia, Krokocice ul. Osada, Tomaszew, Łodzia
Kromolin Stary	Kromolin Stary
Lichawa	Lichawa, Lichawa Kolonia, Lichawa Parcela
Łobudzice	Łobudzice
Piaski	Piaski
Prusinowice	Prusinowice, Prusinowice Parcela
Przatów	Przatów Dolny, Przatów Górny, Przybyłów
Reduchów	Reduchów, Reduchów Kolonia, Babiniec
Rzepiszew	Rzepiszew, Rzepiszew Kolonia, Rzepiszew Resztówka
Sikucin	Sikucin, Sikucin Kolonia, Hamentów
Szadkowice - Ogrodzim	Szadkowice - Ogrodzim
Szadkowice	Szadkowice, Szadkowice Kolonia, Ogrodzim Kolonia
Tarnówka	Tarnówka, Tarnówka ul. Kolonia A, Tarnówka ul. Kolonia B, Tarnówka ul. Kolonia C, Tarnówka ul. Kolonia D
Wielka Wieś	Wielka Wieś, Kromolin Nowy, Wielka Wieś – Folwark, Starostwo Szadek
Wilamów	Wilamów, Wilamów kolonia, Wilamów Parcela
Wola Krokocka	Wola Krokocka, Wola Krokocka ul. Parcela, Rzeszówka, Marcelin, Brądy, Kornaty
Wola Łobudzka	Wola Łobudzka, Wola Łobudzka ul. Folwark, Janów
Szadek	Szadek

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Szadek

2.1.2. Struktura demograficzna społeczności

Na koniec 2019 r. w Gminie i Mieście Szadek zameldowanych było 7268 osób, w tym 3676 kobiet (50,58 %) i 3591 mężczyzn (49,42 %). Liczba ludności ogółem w roku 2019 w porównaniu do 2018 zmniejszyła się o 7 osób, natomiast do roku 2010 zmalała o 114 osób co stanowi 1,5% (Tabela). Największy spadek w tym okresie dotyczył miasta Szadek, bo aż 139 osób co stanowi 6,8% jego mieszkańców. Stan ludności na wsi nieznacznie wzrósł o 25 osób. W powiecie liczba ludności ogółem w podanych latach 2010 i 2019 spadła o 2,7%, w miastach spadła o 5,9%, a na wsi wzrosła o 4%.

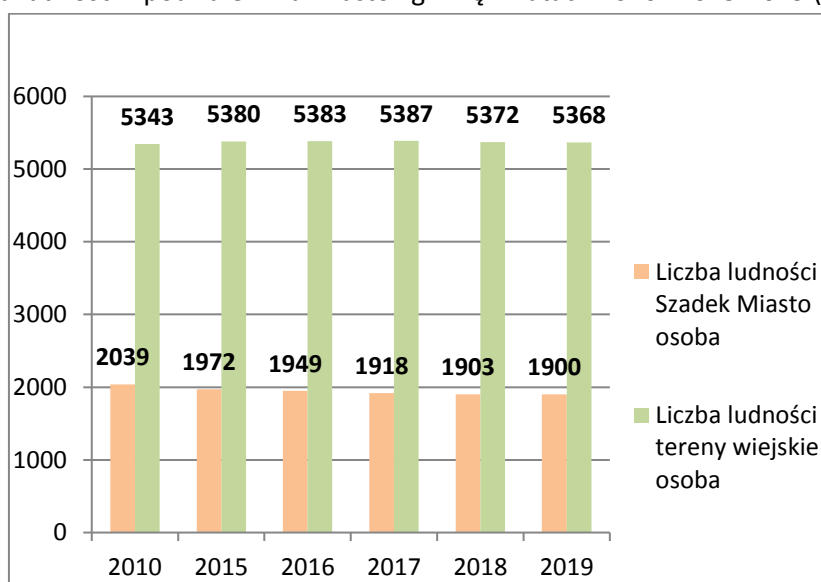
Miasto Szadek wśród najszybciej wyludniających się miast Polski zajmuje 70. miejsce z 10,7% spadkiem liczby ludności porównując rok 2002 z 2019 (dane GUS).

Tabela 2. Liczba ludności z podziałem na miasto i gminę w latach 2010 i 2015-2019 (osoby)

Określenie danych	jednostka	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Miasto i gmina Szadek							
Liczba ludności gmina ogółem	osoba	7382	7352	7332	7305	7275	7268
Liczba ludności tereny wiejskie	osoba	5343	5380	5383	5387	5372	5368
Liczba ludności Szadek Miasto	osoba	2039	1972	1949	1918	1903	1900
Powiat Zduńskowolski							
Liczba ludności ogółem	osoba	68227	-	-	-	-	66380
Liczba ludności tereny miejskie	osoba	46322	-	-	-	-	43588
Liczba ludności tereny wiejskie	osoba	21905	-	-	-	-	22792

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (2010), Ewidencja ludności Urząd Gminy i Miasta w Szadku (2015-2019)

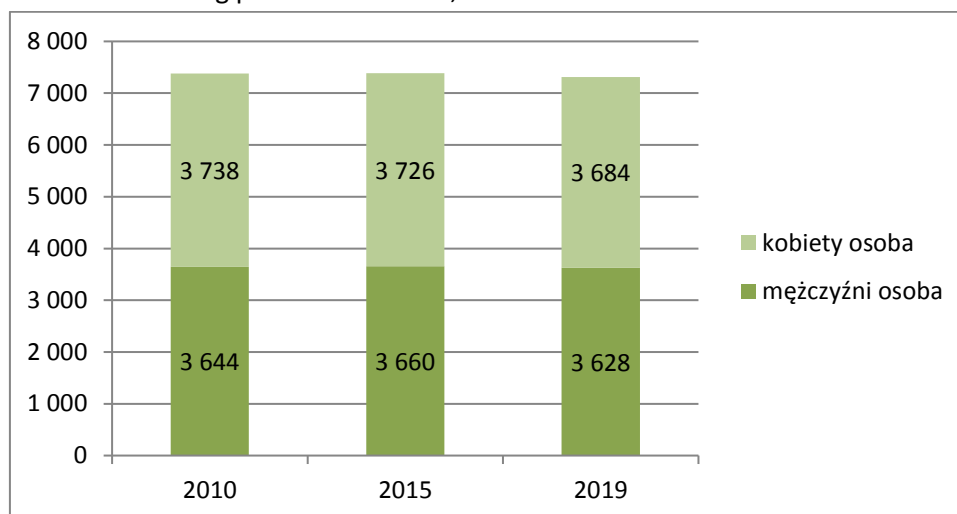
Wykres 1. Liczba ludności z podziałem na miasto i gminę w latach 2010 i 2015-2019 (osoby)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS (2010), Ewidencja ludności Urząd Gminy i Miasta w Szadku (2015-2019)

Liczba kobiet i mężczyzn jest na poziomie wyrównanym o czym świadczą dane pokazane na poniższym wykresie 2.

Wykres 2. Liczba ludności wg płci w latach 2010, 2015 i 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

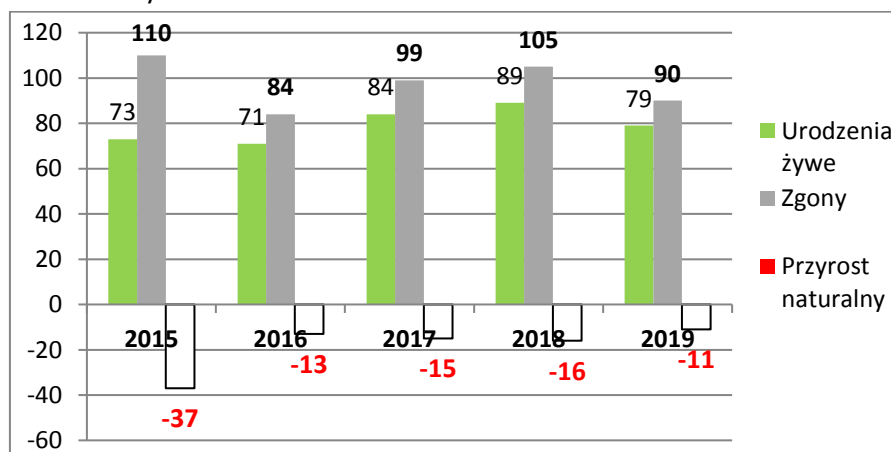
Ruch naturalny ludności zestawiono dla lat 2015 - 2019 przedstawiono w tabeli 3. W okresie tym zauważalny jest trend zmniejszającego się ujemnego przyrostu naturalnego, który w 2015 wyniósł -37 osób, a w 2019 -11 osób. Zmiana liczby ludności w mieście i gminie na 1000 mieszkańców w 2010 roku wynosiła +8,5, a w Polsce +9,5. Trend ten zdecydowanie się pogorszył bo w 2019 roku był ujemny -2,5. Spadek był pięciokrotnie wyższy niż dla Polski (-0,5).

Tabela 3. Ruch naturalny ludności w Gminie i Mieście Szadek

Określenie danych	jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	osoba	73	71	84	89	79
Zgony	osoba	110	84	99	105	90
Przyrost naturalny	osoba	-37	-13	-15	-16	-11

Źródło: Ewidencja ludności Urząd Gminy i Miasta w Szadku (dane dla roku 2010 były w BDL niedostępne)

Wykres 3. Ruch naturalny ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji ludności Urzędu Gminy i Miasta w Szadku

Porównując ruch naturalny ludności Gminy i Miasta Szadek z danymi dla województwa łódzkiego i Polski w poniższej tabeli widać, że pod względem liczby urodzeń na 1000 mieszkańców jest ona znacznie wyższa niż dla województwa i nieco wyższa niż dla Polski w latach 2017-2018, ale w 2019 już spadła nieco poniżej. Zgony na 1000 mieszkańców są z kolei najwyższe w Gminie i Mieście Szadek. Dlatego przyrost naturalny na 1000 mieszkańców jest również najniższy w latach 2017-2019.

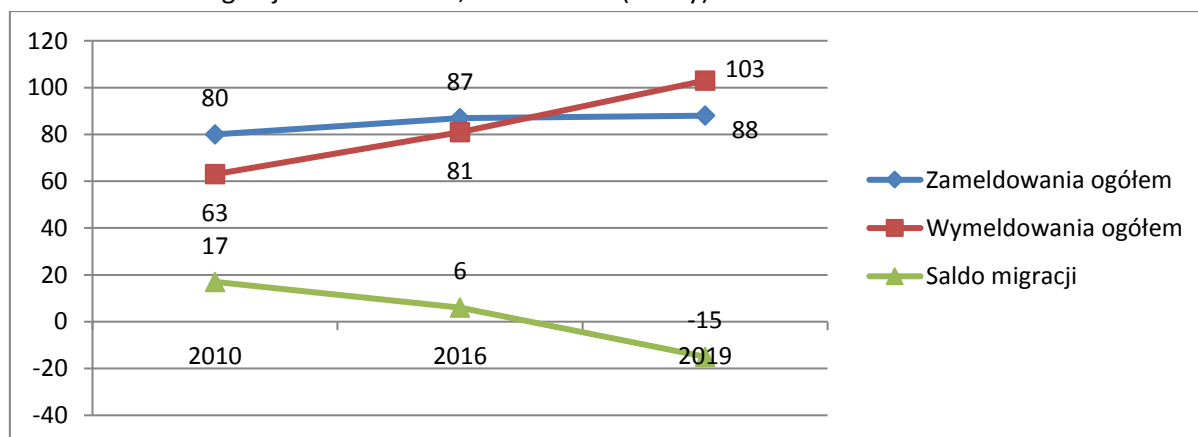
Tabela 4. Ruch naturalny ludności w Gminie i Mieście Szadek, województwie łódzkim i Polsce w latach 2017 - 2019

Określenie danych	2017	2018	2019
Urodzenia żywe na 1000 mieszkańców			
w Gminie i Mieście Szadek	11,38	11,83	9,16
w województwie łódzkim	9,59	9,32	8,80
w Polsce	10,46	10,11	9,77
Zgony na 1000 mieszkańców			
w Gminie i Mieście Szadek	12,73	13,73	12,57
w województwie łódzkim	12,57	12,79	12,44
w Polsce	10,48	10,78	10,67
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców			
w Gminie i Mieście Szadek	-1,35	-1,90	-3,42
w województwie łódzkim	-2,98	-3,47	-3,64
w Polsce	-0,02	-0,68	-0,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Drugim czynnikiem kształtującym liczbę ludności na terenie miasta i gminy są migracje (tabela 5), czyli napływ (ogół przybywających) i odpływ (ogół wyjeżdżających) osób na stałe. Wskaźnik salda migracji stanowi różnicę między napływem i odpływem migracyjnym. Dla miasta i gminy Szadek w badanym przedziale czasu ulegał zmianom. W 2010, 2016 i 2019 przeważał napływ ludności, natomiast w 2017 i 2018 więcej osób opuszczało gminę, niż do niej przybywało. Związane jest to głównie z migracją zarobkową do dużych miast i do zachodnich krajów Unii Europejskiej. Trudno ocenić jaki będzie dalszy kierunek. Dopiero kolejne lata pokażą czy trend wzrostowy się utrzyma.

Tabela 5. Saldo migracji w latach 2010, 2016 - 2019 (osoby)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

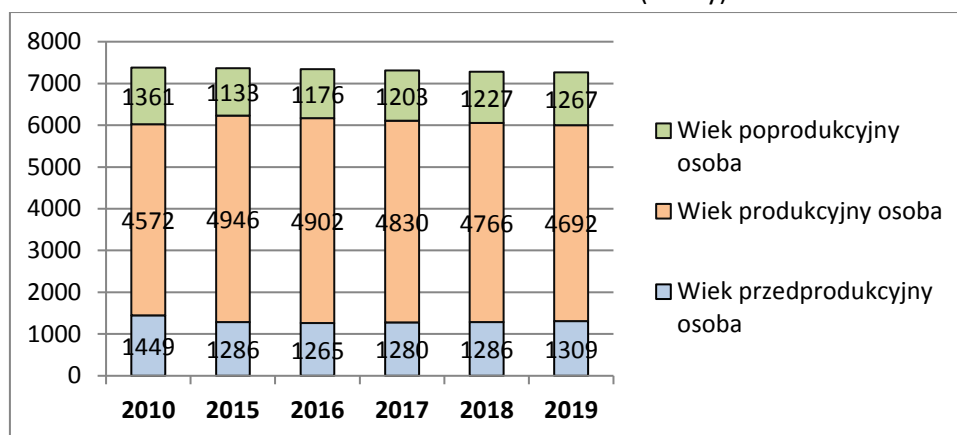
Analizując trendy demograficzne (tabela 6) trzeba zwrócić uwagę na kształtowanie się struktury wieku na przestrzeni co najmniej kilku lat. Struktura wieku mieszkańców miasta i gminy w roku 2010 była następująca: przedprodukcyjny 20%, produkcyjny 62%, poprodukcyjny 18% (wykres 4). W roku 2015 odpowiednio 17%, 67% i 15%, a w 2019 odpowiednio 18%, 65% i 17%. Porównując lata 2010 i 2019 nastąpił spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym o 2 %, wzrost w produkcyjnym o 3% i spadek poprodukcyjnego o 1%. Jest to trend niekorzystny, gdyż w celu odnawiania pokoleń i ich udziału w zasobach pracy potrzebny jest większy udział osób młodych.

Tabela 6. Struktura wieku ludności w latach 2010 i 2015-2019 (osoby)

Określenie danych	jednostka	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Wiek przedprodukcyjny	osoba	1449	1286	1265	1280	1286	1309
Wiek produkcyjny	osoba	4572	4946	4902	4830	4766	4692
Wiek poprodukcyjny	osoba	1361	1133	1176	1203	1227	1267

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (2010), Ewidencja ludności Urząd Gminy i Miasta w Szadku (2015-2019)

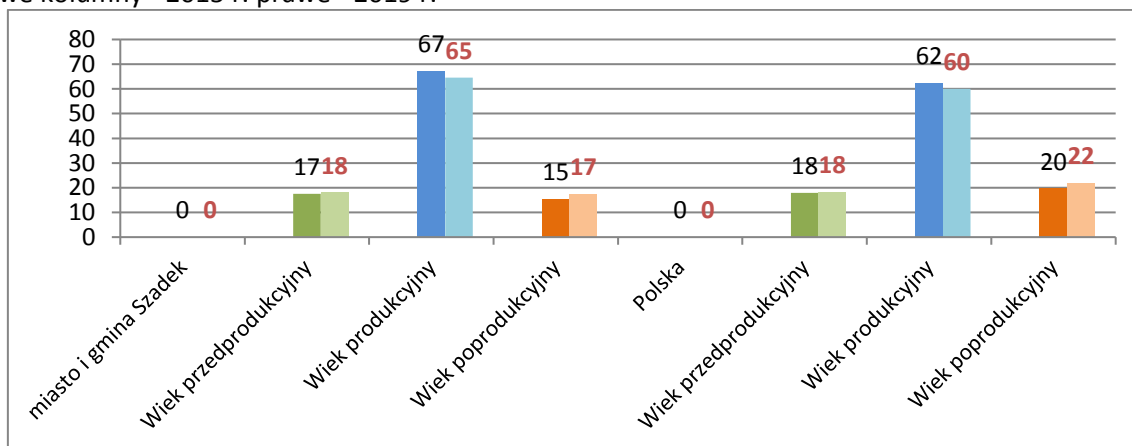
Wykres 4. Struktura wieku ludności w latach 2010 i 2015-2019 (osoby)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS (2010), Ewidencja ludności Urząd Gminy i Miasta w Szadku (2015-2019)

Porównując sytuację gminy i kraju w roku 2015 i 2019 (wykres 5), w Szadku jest porównywalny udział osób w wieku przedprodukcyjnym (ok. 18%), wyższy udział osób w wieku produkcyjnym o 5% w 2015 i 2019, o 5% mniejszy udział osób w wieku poprodukcyjnym w 2015 i 2019.

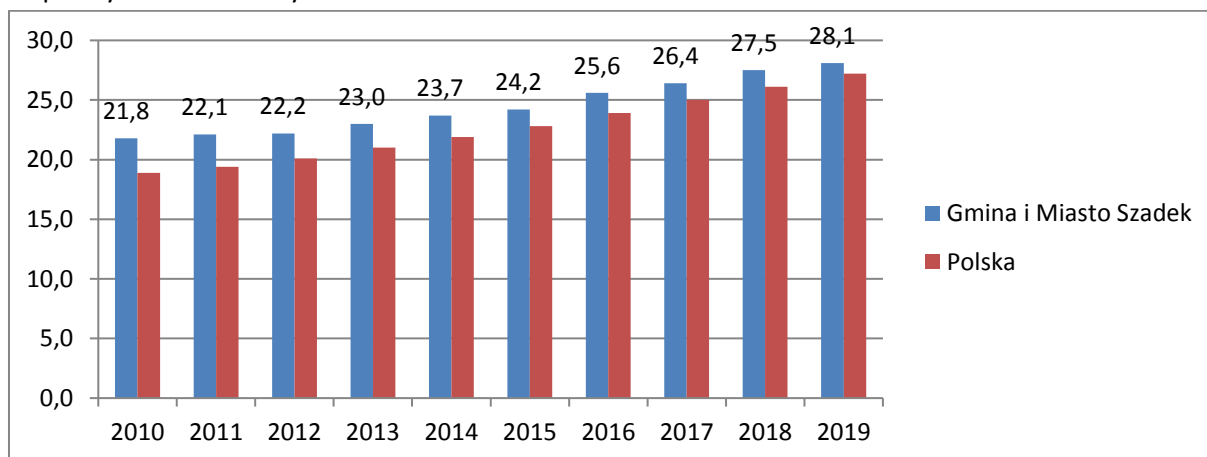
Wykres 5. Struktura wieku ludności w mieście i gminie oraz Polsce (%) porównanie roku 2015 i 2019. Lewe kolumny - 2015 r. prawe - 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i Ewidencja ludności Urząd Gminy i Miasta w Szadku.

Współczynnik obciążenia demograficznego w latach 2010 - 2019 (wykres 6) ma tendencję rosnącą z uwagi na starzejące się społeczeństwo. W roku 2010 wynosił on 21,8, a w 2019 - 28,1, czyli wzrósł o 28,9%. Różnica współczynnika dla gminy i Polski jest niewielka i z roku na rok maleje. W 2010 wynosiła ona 2,9 czyli o 15% więcej niż średnia dla Polski. W 2019 wynosiła 0,9 czyli o 3,3% więcej niż średnia dla Polski. Współczynnik ten oznacza coraz większy udział osób starszych w całej społeczności, a więc i coraz większe wymagania co do opieki nad nimi.

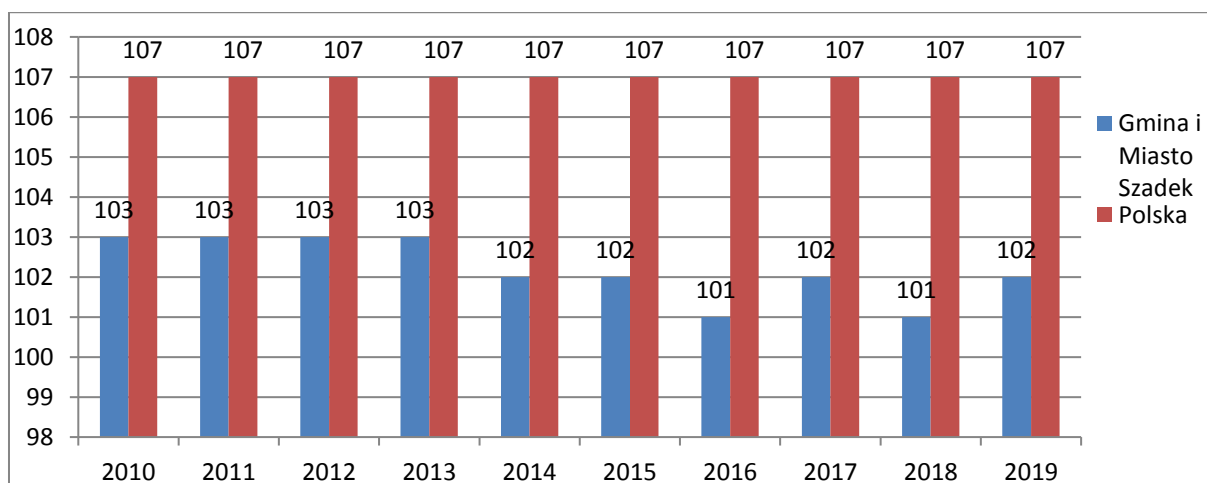
Wykres 6. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2010 - 2019. Współczynniki dla Gminy i Miasta Szadek i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według współczynnika feminizacji⁴ dla lat 2010 - 2019 (wykres 7), kobiet było więcej o 1-3 na 100 mężczyzn. Czyli proporcja jest dosyć wyrównana. W porównaniu do współczynnika do Polski, utrzymującego się w tym okresie na stałym poziomie 107, współczynnik dla Gminy i Miasta Szadek jest nieco niższy. Różnica wynosi od 4 (2010-2013) do 6 (2016 i 2018).

Wykres 7. Współczynnik feminizacji mieszkańców Gminy i Miasta Szadek oraz Polski w latach 2010 - 2019

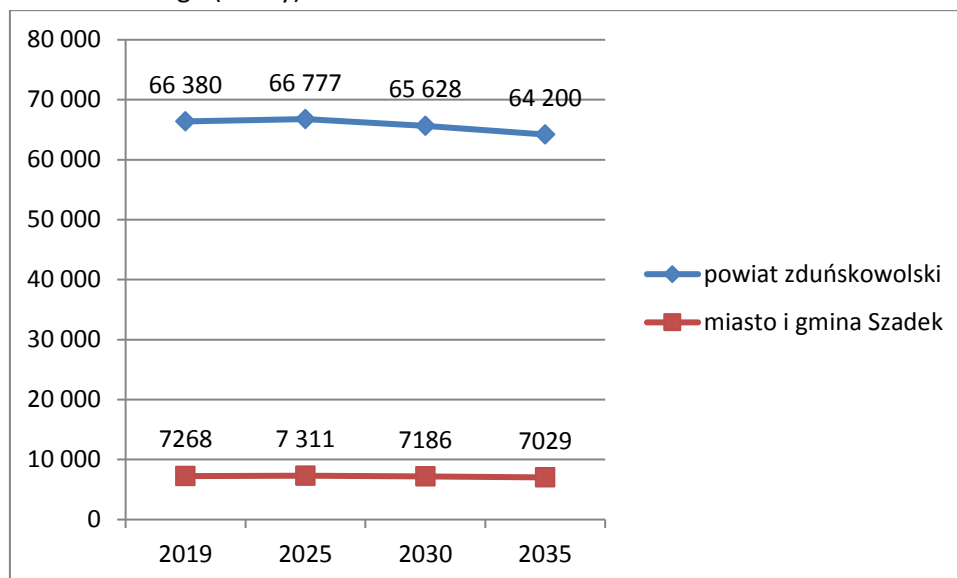

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

⁴ Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn

Długoterminowe prognozy Główny Urząd Statystyczny opracował dla powiatu zduńskowolskiego. Na tej podstawie przeliczono prognozy dla gminy Szadek i przedstawiono na wykresie 8 poniżej.

Wykres 8. Prognoza liczby ludności dla miasta i gminy Szadek na podstawie prognozy GUS dla powiatu zduńskowolskiego (osoby)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jak przedstawia wykres 8, liczba ludności w ciągu najbliższych piętnastu lat nie zmieni się znacząco. Oznacza to, że szacunkowa liczba ludności gminy zmniejszy się z obecnych 7268 mieszkańców do 7029 w 2035 r. Przewidywany spadek liczby mieszkańców powiatu zduńskowolskiego do roku 2035 wynosi 3,28%.

2.1.3. Poziom rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura to wszelkiego rodzaju obiekty i urządzenia niezbędne do prawidłowego funkcjonowania społeczności, stanowiące materialną bazę rozwoju gospodarczego gminy. Infrastruktura techniczna to przede wszystkim urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące podstawowe usługi dla osiedla, miasta, zakładu przemysłowego itp. w zakresie energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków, transportu, etc. Natomiast infrastruktura społeczna to urządzenia i obiekty publiczne, które stanowią podstawę dla zaspokojenia socjalnych, oświatowych i kulturalnych potrzeb mieszkańców (np. szkoła, biblioteka, stadion). Infrastruktura ma zatem służebny charakter. Inną istotną cechą jest jej wysoka kapitałochłonność. Inwestycje infrastrukturalne pociągają za sobą znaczne koszty, ponadto są najczęściej kilkuletnie, przez co mogą blokować realizację inwestycji „miękkich” (w tzw. kapitał ludzki).

Poziom rozwoju infrastrukturalnego gminy stanowi jeden z ważniejszych czynników warunkujących jakość życia mieszkańców. Szersze omówienie problemu zawarto w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szadek. Według danych Referatu Gospodarczo-Rolnego UGiM w Szadku wskaźnik zwodociągowania w 2018 r. to 92,6%, wskaźnik skanalizowania – 25,6%. W roku 2019 dotacji udzielono na 17 instalacje przydomowych oczyszczalni ścieków na łączną kwotę 59 500,00 zł. Łączna ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy wynosi 183.

W ostatnich latach znacznie rozszerzył się i poprawił stan techniczny obiektów o znaczeniu społeczno – kulturalnym i rekreacyjnym (świetlice, miejsca spotkań, boiska), co wspomaga realizację działań bezpośrednio na terenach wiejskich (tabela 7).

Tabela 7. Obiekty o znaczeniu społeczno – kulturalnym i rekreacyjnym (świetlice, miejsca spotkań, boiska itp.) porównanie roku 2015 z 2020

Rodzaj obiektu	Liczba 2015	Lokalizacja	Liczba 2020	Lokalizacja
Świetlica wiejska	10	Przatów, Krokocice, Wilamów, Boczki, Sikucin, Prusinowice, Szadkowiece Ogrodzim, Choszczewo, Rzepiszew, Górna Wola	14	Przatów, Krokocice, Wilamów, Boczki, Sikucin, Prusinowice, Szadkowiece Ogrodzim, Choszczewo, Rzepiszew, Górna Wola, Wola Krockocka, Borki Prusinowskie, Kromolin Stary, Szadek
Miejsce spotkań	jw. +MGOK + MiGBP	jw. + Szadek, ul. Widawska + Szadek ul. Prusinowska	jw. + MGOK + MiGBP	jw. + Szadek, ul. Widawska + Szadek ul. Prusinowska
Boisko	5	Choszczewo, Sikucin, boisko przy Szkole Podstawowej w Szadku, boisko przy MGOK w Szadku, boisko LKS Victoria w Szadku	5	Choszczewo, Sikucin, boisko przy Szkole Podstawowej w Szadku, boisko przy MGOK w Szadku, boisko LKS Victoria w Szadku
Stadion i pawilon sportowy	1	Szadek	1	Szadek
Place zabaw	b.d.	b.d.	9	Boczki, Dziadkowiece, Rzepiszew, Tarnówka, Piaski, Górna Wola, Kromolin Stary, Choszczewo, Publiczne Przedszkole w Szadku
Plac sportowo-rekreacyjny	b.d.	b.d.	1	Choszczewo

Źródło: Urząd Gminy i Miasta w Szadku

2.1.4. Aktywność gospodarcza

Łączna powierzchnia Gminy Szadek zgodnie z danymi Urzędu Gminy i Miasta Szadek wynosi 15 151 ha, natomiast leśne oraz zadrzewione około 21,12%. Pod względem funkcjonalno-przestrzennym gmina Szadek charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Użytki rolne zajmują około 73,70 % powierzchni gminy. Warunki glebowe gminy Szadek są korzystne dla produkcji rolnej. Dominującą grupą w strukturze gleb gminy Szadek są gleby III i IV klasy bonitacyjnej, pokrywające ponad 73% powierzchni użytków rolnych. Gleby III klasy zajmują 38,3%, a IV klasy 34,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Gmina Szadek charakteryzuje się dobrymi warunkami aerosanitarnymi. Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Pewnym zagrożeniem dla jakości powietrza jest emisja zanieczyszczeń z lokalnego transportu samochodowego oraz (w okresie zimowym) emisja pyłów i gazów ze spalania węgla w domowych piecach. Taki sposób użytkowania gruntów, przy niewielkiej ilości przemysłu na obszarze Gminy jest sprzyjający dla rozwoju turystyki

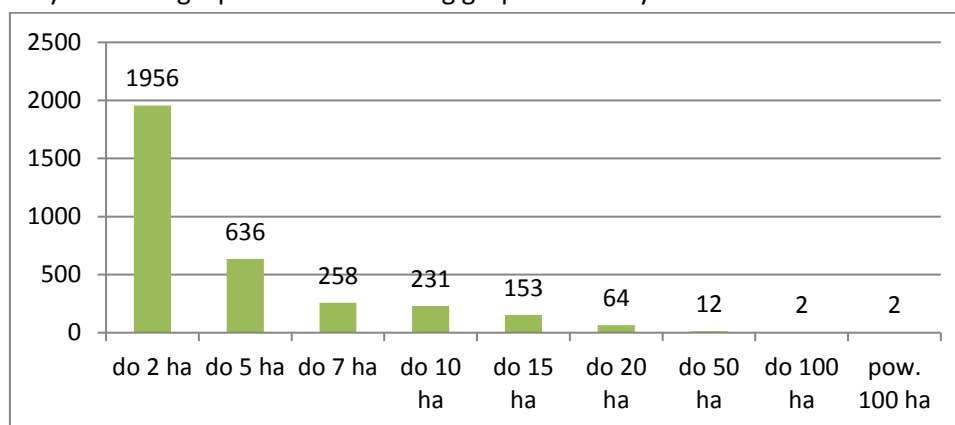
Na terenie gminy istnieje 3310 gospodarstw rolnych (o średniej powierzchni 4,65 ha) oraz 2 gospodarstwa o powierzchni między 50 a 100 ha i 2 powyżej 100 ha (tabela 8 i wykres 9).

Tabela 8. Indywidualne gospodarstwa rolne wg grup obszarowych w 2019 r.

Wielkość gospodarstwa	Liczba gospodarstw
do 2 ha	1956
do 5 ha	636
do 7 ha	258
do 10 ha	231
do 15 ha	153
do 20 ha	64
do 50 ha	12
do 100 ha	2
pow. 100 ha	2

Źródło: Wymiar podatków UGiM w Szadku

Wykres 9. Indywidualne gospodarstwa rolne wg grup obszarowych w 2019 r.

Źródło: Wymiar podatków UGiM w Szadku

Dane z Krajowego Rejestru Urzędowego REGON dostarczają informacji o liczbie podmiotów gospodarki narodowej⁵ na terenie miasta i gminy Szadek. Według form własności zdecydowaną większość stanowią jednostki sektora prywatnego (prawie 98% ogółu podmiotów), zaś według lokalizacji dominują jednostki mające swą siedzibę na terenach wiejskich gminy Szadek (428 czyli 69,26% podmiotów). W 2019 zarejestrowanych było 618 podmiotów gospodarczych (tabela 9).

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów w latach 2010, 2015 i 2019.

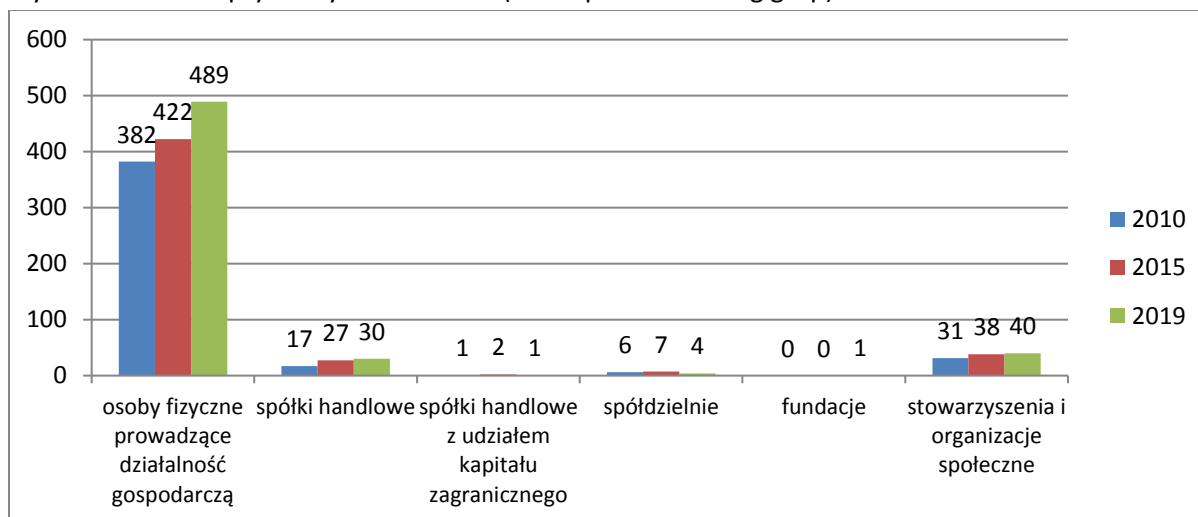
SEKTOR	2010	2015	2019
publiczny	17	16	14
prywatny	472	532	603
ogółem	489	548	618

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni lat 2010-2019 zauważalny jest wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (najliczniejsza grupa podmiotów), z 382 (2010 r.) do 489 (2019 r.). Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) według stanu na koniec 2019 roku pracownicy Urzędu Gminy i Miasta Szadek, przyjęli 282 wnioski do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, natomiast w roku 2018 było ich 253. Spadła o 17% liczba podmiotów zaliczanych do sektora publicznego. Wzrosła znacząco (24%) liczba podmiotów III sektora w tym powstała pierwsza fundacja i 9 nowych organizacji.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie Gminy i Miasta Szadek to przede wszystkim prywatne małe i średnie przedsiębiorstwa (Wykres). Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, handel hurtowy i detaliczny, transport drogowy, naprawa pojazdów samochodowych, stolarka.

Wykres 10. Sektor prywatny w roku 2019 (liczba podmiotów wg grup)

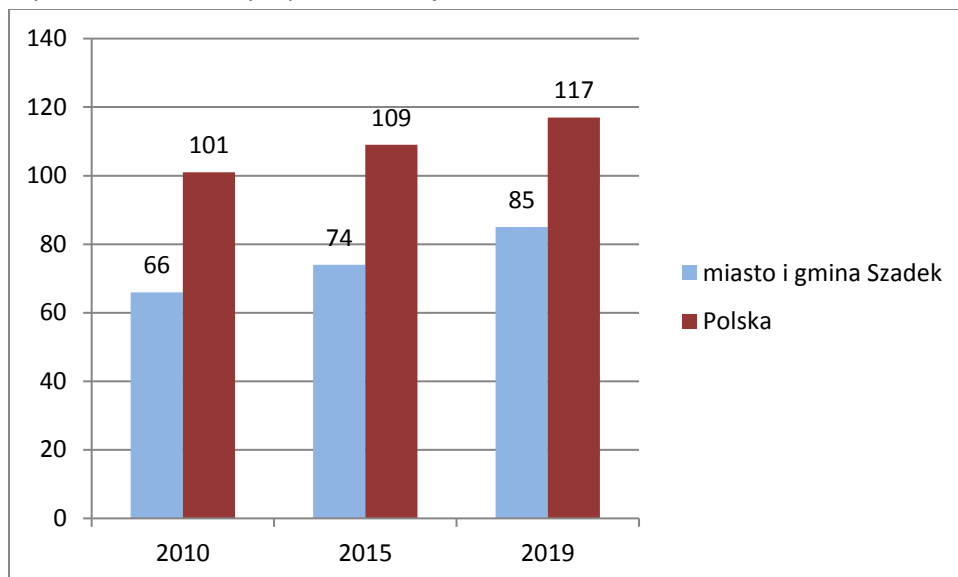

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

⁵ Podmiot gospodarki narodowej – to podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię decyzji prawnych, ekonomicznych i finansowych, realizujący działalność określoną w statucie opisującym cel i zasady działania podmiotu; także osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w oparciu o przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Porównując wskaźniki liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców miasta i gminy Szadek z tymi dla Polski (wykres 11), są one niższe, ale różnica na przestrzeni lat 2010, 2015 i 2019 malała i wynosiła odpowiednio 34,7%, 32,1% i 27,4%.

Wykres 11. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w latach 2010, 2015, 2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

2.2. System pomocy społecznej w gminie i analiza zasobów i możliwości pomocy społecznej, działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych

System pomocy społecznej tworzą wszelkie instytucje samorządowe (nie tylko gminne) i rządowe oraz organizacje pozarządowe i kościelne, a także inne osoby prawne zaangażowane w działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać samodzielnie. Podmioty tworzące system dysponują różnym zakresem autonomii i kompetencji. W ramach wzajemnych relacji działania jednego z nich wpływają na działania pozostałych.

2.2.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej są realizowane w mieście i gminie Szadek przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli.

W szerszym znaczeniu zadania pomocy społecznej realizują także placówki oświatowe, instytucje kultury, stowarzyszenia oraz inne organizacje formalne i nieformalne.

Tabela 10. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Działalność
Instytucje pomocy społecznej i opieki prawnej			
1	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szadku	ul. Warszawska 7 98-240 Szadek	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne
2	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli	ul. Dąbrowskiego 15 98-220 Zduńska Wola	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne
3	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Warszawska 3 98-240 Szadek	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
4	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli	ul. Żeromskiego 19 98-220 Zduńska Wola	Nadzór nad skazanymi wyrokiem sądowym
5	Powiatowy Urząd Pracy w Zduńskiej Woli	ul. Getta Żydowskiego 4 98-220 Zduńska Wola	Pomoc prawna dla bezrobotnych, pośrednictwo pracy
6	Posterunek Policji w Szadku	ul. Widawska 16 98-240 Szadek	Czuwanie nad bezpieczeństwem w gminie, walka z przestępczością

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Działalność
Placówki terapii uzależnień			
7	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia Poradnia Leczenia Uzależnień Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Królewska 28 98-220 Zduńska Wola ul. Szadkowska 2 98-220 Zduńska Wola ul. Łaska 43 98-220 Zduńska Wola	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
Placówki oświatowe			
8	Szkoła Podstawowa im Tadeusza Kościuszki w Szadku	ul. Prusinowska 4 98-240 Szadek	Nauczanie na poziomie podstawowym
9	Publiczne Przedszkole w Szadku	ul. Widawska 1 98-240 Szadek	Wychowanie przedszkolne Nauczanie przedszkolne
10	Szkoła Podstawowa w Krokocicach	Krokocice 2 98-240 Szadek	Nauczanie na poziomie podstawowym
11	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Prusinowicach	Prusinowice 49 98-240 Szadek	Nauczanie na poziomie podstawowym
12	Szkoła Podstawowa w Sikucinie - Stowarzyszenie „Nasza szkoła” (rozwiązane dnia 31.08.2020r)	Sikucin 14 98-240 Szadek	Nauczanie na poziomie podstawowym
Instytucje związane z kulturą			
13	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Szadku	ul. Widawska 16 98-240 Szadek	Organizacja życia kulturalnego w gminie
14	Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Szadku	ul. Prusinowska 4 98-240 Szadek	Upowszechnianie czytelnictwa książek

Źródło: Placówki

Informacje na temat organizacji pozarządowych znajdują się w rozdziale 2.2.3. Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szadku jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która od 1991 r. realizuje na terenie Gminy i Miasta Szadek zadania z zakresu pomocy społecznej (zadania własne gminy, zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę). Siedzibą Ośrodka jest budynek położony w Szadku przy ulicy Warszawskiej 7.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 20 osób.

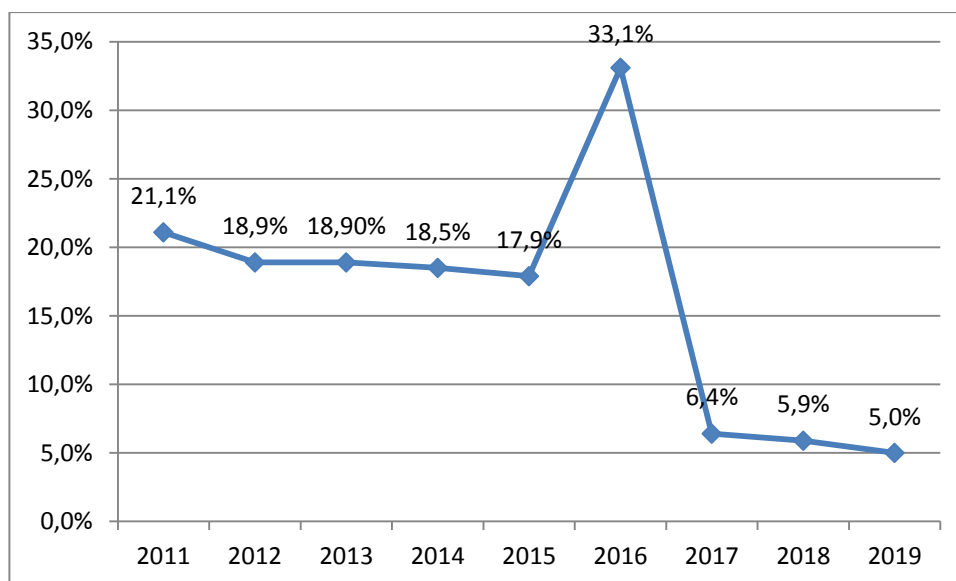
Tabela 11. Struktura zatrudnienia w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (2019 r.)

Stanowisko	Forma zatrudnienia	Liczba osób
Kierownik jednostki	Umowa o pracę	1
Pracownicy socjalni	Umowa o pracę	4
Asystent rodziny	Umowa o pracę	1
Opiekunki	Umowa-zlecenie	5
Pracownicy świetlicy w Sikucinie	Umowa-zlecenie	3
Informatyk	Umowa o pracę	1
Główny księgowy	Umowa o pracę	1
Inspektorzy	Umowa o pracę	3
Sprzątaczką	Umowa o pracę	1
	Liczba osób razem:	20

Źródło: Raport o stanie Gminy i Miasta Szadek za 2019 r.

Środki wydatkowane na pomoc społeczną stanowią coraz mniejszy udział % budżetu gminy, a także coraz mniejszą kwotę. Wynika to z 2 czynników. Maleje zapotrzebowanie na pomoc, ponieważ poprawiła się sytuacja mieszkańców lub zmieniono kryteria udzielania pomocy. Drugi czynnik, to zmiana zakresu zadań własnych samorządu gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i źródeł ich finansowania.

Wykres 12. Wydatki na pomoc społeczną w Gminie i Mieście Szadek jako udział procentowy budżetu gminy w latach 2011-2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2.2. Grupy objęte pomocą społeczną oraz formy świadczeń - charakterystyka grup i zbiorowości społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

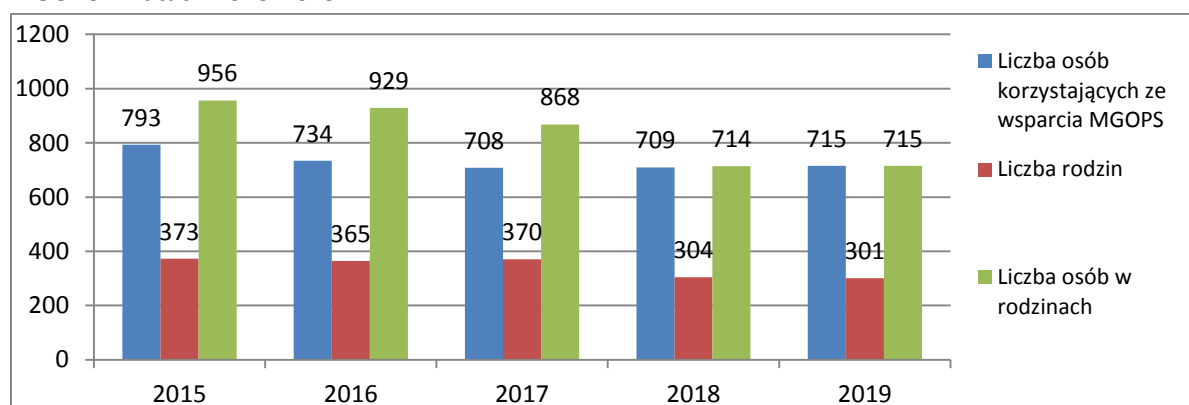
W 2019 roku pomocą społeczną w ramach zadań własnych gminy objęto 715 osób z 301 rodzin. Gmina podzielona jest na rejony opiekuńcze, które obsługuje 4 pracowników socjalnych (3,75 etatu), na jednego terenowego pracownika socjalnego w 2019 roku przypadało statystycznie 80 rodzin korzystających z pomocy w ramach zadań własnych gminy.

Tabela 12. Grupy objęte pomocą społeczną oraz formy świadczeń osób korzystających z usług MGOPS w latach 2015-2019

Określenie danych	jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających ze wsparcia MGOPS	osoba	793	734	708	709	715
Liczba rodzin	rodzina	373	365	370	304	301
Liczba osób w rodzinach	osoba	956	929	868	714	715

Źródło: Dane MGOPS

Wykres 13. Grupy objęte pomocą społeczną oraz formy świadczeń osób korzystających z usług MGOPS w latach 2015-2019

Źródło: Dane MGOPS

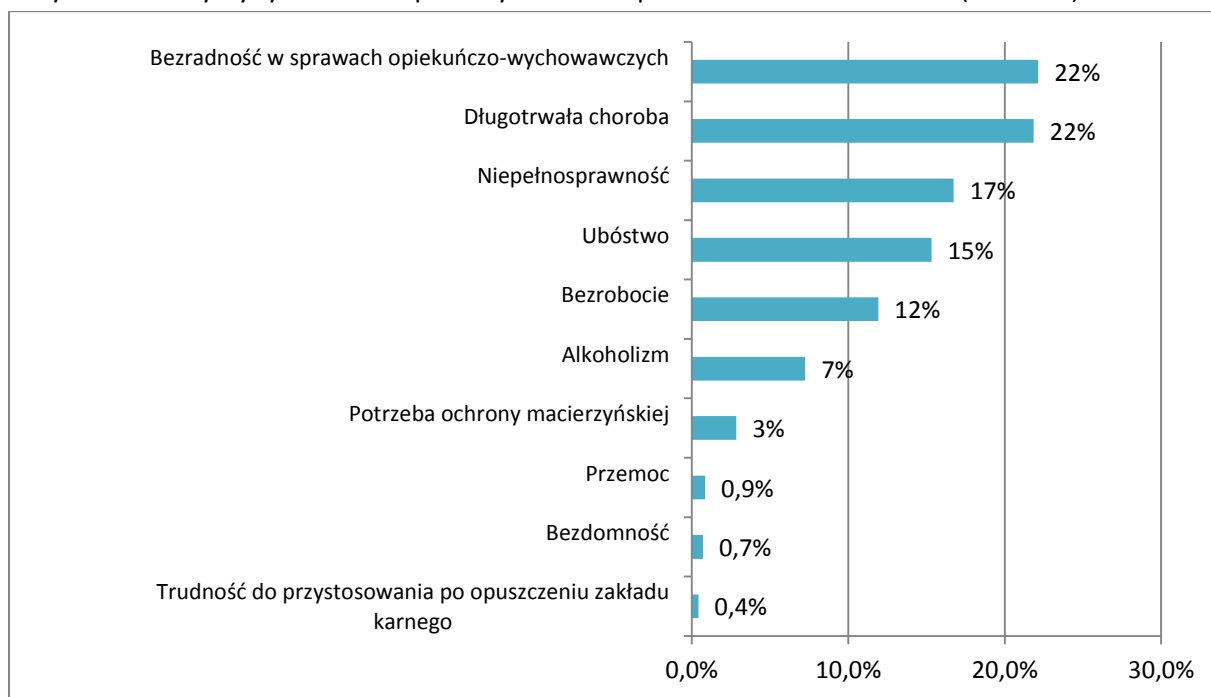
W roku 2019 pomocą objęto 705 rodzin w których żyje 1509 osób. Największą grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią rodzice wykazujący bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (22% rodzin) oraz rodziny w których jest osoba długotrwale chorująca (22%). Kolejne problemy rodzin wymagających wsparcia to niepełnosprawność (17%), ubóstwo (15%) i bezrobocie (12%). Bezrobocie, mimo, że jest dopiero na 5. miejscu, stanowi dużo większy problem, gdyż duża jego część to tzw. ukryte bezrobocie.

Tabela 13. Przyczyny udzielenia pomocy osobom i rodzinom przez MGOPS w roku 2019

Określenie danych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	156	377
Długotrwała choroba	154	327
Niepełnosprawność	118	241
Ubóstwo	108	228
Bezrobocie	84	219
Alkoholizm	51	85
Potrzeba ochrony macierzyńskiej	20	85
Przemoc	6	20
Bezdomność	5	5
Trudność do przystosowania po opuszczeniu zakładu karnego	3	4
Narkomania	0	0
Sieroctwo	0	0
Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenia losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0
RAZEM:	705	1591

Źródło: Dane MGOPS

Wykres 14. Przyczyny udzielenia pomocy rodzinom przez MGOPS w roku 2019 (% rodzin)

Źródło: Dane MGOPS

Pomoc społeczna w ramach zadań własnych gminy (zarówno pieniężna jak i w naturze) jest przyznawana po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej. W 2019 roku terenowi pracownicy socjalni przeprowadzili 1020 wywiadów środowiskowych, wydano ogółem: 1 398 decyzji administracyjnych (w tym żadnej odmownej). Na realizację zadań własnych gminy w 2019 r. wydatkowano ogółem kwotę: 1.751.209,19 zł (środki gminy), z tego :

- zasiłki celowe i pomoc w naturze (gmina)	65 290,85
- zasiłki okresowe (dotacja)	147 600,92
- Program „Posiłek w szkole i w domu”	371 000,24
w tym dotacja celowa	296 694,21
- usługi opiekuńcze	107 130,63
- odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w DPS	165 550,48
- zasiłki stałe	217 825,94
w tym dotacja celowa	217 825,94
- ubezpieczenia zdrowotne (zasiłki stałe)	19 604,31
w tym dotacja celowa	19 604,31
- piecza zastępcza	24 474,62
- placówka wsparcia dziennego	20 939,54
- asystent rodziny	55 626,48
w tym: koszty gminy	37 641,48

dotacja	17 985,00
- dodatki mieszkaniowe	45 213,63
- transport żywności Program POPŻ	3 109,44
- transport bezdomnego	150,00
- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	3 451,23
- płace i utrzymanie OPS	504 240,88
w tym dotacja celowa	137 320,00

Na realizację zadań zleconych z Budżetu Państwa w 2019 roku wydatkowano ogółem kwotę:

8 735 713,18

z tego na:

- Świadczenia rodzinne	2 126 011,69
- składki na ubezpieczenia społeczne	43 170,42
- składki na ubezpieczenie zdrowotne	18 371,07
koszty obsługi	66 828,64
- Fundusz alimentacyjny	117 240,00
- Świadczenia wychowawcze	6 013 317,60
koszty obsługi	73 970,16
- Karta Dużej Rodziny (obsługa)	370,00
- Wynagrodzenie za opiekę	4 800,00
koszty obsługi	72,00
- Dobry Start	261 000,00
koszty obsługi	8 700,00
	1 861,60 (w tym 36,50
- Dodatki energetyczne	obsługa)

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę w 2019 r. wydano ogółem : 2070 decyzji administracyjnych (w tym 61 decyzji odmownych).

2.2.3. Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi

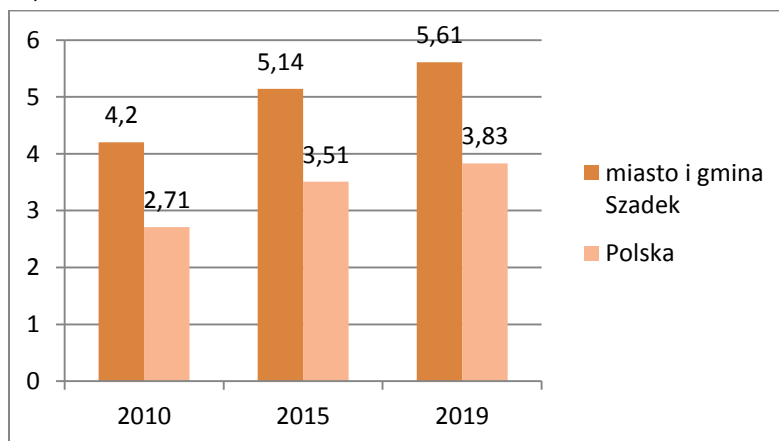
Realizacja polityki społecznej w gminie nie jest wyłączną domeną władz lokalnych. Zadania publiczne związane z pomocą i integracją społeczną ustawy przekazują różnym instytucjom należącym do administracji rządowej lub samorządowej. Niemniej istotny w tym zakresie jest udział tzw. sektora społecznego, czyli organizacji pozarządowych, kościelnych i grup działających nieformalnie. (Podmioty odpowiedzialne za realizację polityki społecznej zostały wymienione w rozdziale 2.2.1.).

Zadania i procedury postępowania organów władzy regulują szczegółowo przepisy prawa. Natomiast działalność organizacji społecznych i niesformalizowanych grup jest zwykle przejawem oddolnej aktywności obywateli na rzecz wspólnego dobra, dlatego wymaga szczególnej uwagi i wsparcia ze strony państwa i samorządu⁶.

Warto zauważyć, że liczba organizacji pozarządowych i fundacji systematycznie rośnie o czym świadczą dane zawarte w tabeli. Porównując wskaźniki dla gminy i kraju (wykres) widać bardzo pozytywną tendencję wskaźnika liczby organizacji na 1000 mieszkańców. Był on wyższy od tego dla Polski o 55% (2010), 46% (2015) i 46% (2019) co wskazuje na zwiększony potencjał społeczny. Dużą rolę odgrywają tu m.in. liczne Koła Gospodyń Wiejskich.

Rolą kół gospodyń wiejskich jest rozwijanie przedsiębiorczości kobiet na obszarach wiejskich oraz ich kształcenie, ale i prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej i oświatowej. Ważnym elementem działalności kół jest również działalność na rzecz poprawy warunków życia oraz pracy kobiet na wsi. Ponadto rola kół gospodyń wiejskich wiąże się z promowaniem kultury i sztuki ludowej, a także upowszechnianiem oraz rozwijaniem form współdziałania i gospodarowania wraz z racjonalnymi metodami prowadzenia gospodarstw domowych.⁷

Wykres 15. Wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w latach 2010, 2015, 2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

⁶ Najistotniejsza przesłanka współpracy władz publicznych z organizacjami pozarządowymi zawarta została w Konstytucji RP z 1997 r. w postaci tzw. zasady pomocniczości, którą odnajdujemy w preambule: „Ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na (...) zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”. Oznacza to, że organy administracji publicznej w swym działaniu powinny się kierować zasadą pierwszeństwa obywateli do samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów społeczności, w tym należących do sfery zadań publicznych.

⁷ Społeczność lokalna a koła gospodyń wiejskich. <https://www.kongres-kgw.pl/arttykul/spolecznosc-lokalna-a-kola-gospodyn-wiejskich>

Tabela 14. Organizacje pozarządowe i inne podmioty działające w oparciu o ustawę o pożytku publicznym i wolontariacie oraz grupy nieformalne (2019)

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
1	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Choszczewo	Choszczewo 8a, 98-240 Szadek	<p>Inicjowanie projektów wynikających z zadań stowarzyszenia i organizowanie publicznych zebrań i dyskusji nad nimi - wspieranie inicjatyw społecznych i gospodarczych wsi - animowanie i stymulowanie przedsięwzięć mieszkańców w obszarach: edukacji, kultury, ochrony zdrowia oraz działań humanitarnych. Przyniesienie się do tworzenia tożsamości środowiskowej - promowanie działań na rzecz rodziny - podnoszenie statusu społecznego kobiet wiejskich, ich wiedzy prawnej, ekonomicznej i zawodowej oraz udzielanie pomocy - podejmowanie działań w celu wyrównywania szans kobiet i mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych na rynku pracy - promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy - szeroko rozumiana praca z dziećmi i młodzieżą przez działania w sferze kultury, sztuki i sportu - promowanie zdrowego trybu życia oraz podejmowanie inicjatyw w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu - podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego - promocja i organizacja wolontariatu - gromadzenie pamiątek świadczących o przeszłości regionu oraz ich opracowywanie i eksponowanie - odszukiwanie, poznawanie i promocja atrakcyjnych zwyczajów, tradycji i produktów regionalnych, strojów, rzemiosła artystycznego i rękodzieła artystycznego - promowanie regionu, kultury ludowej, lokalnych tradycji i atrakcji - promocja działań stowarzyszenia na terenie sołectwa Choszczewo i Gminy i Miasta Szadek</p>
2	Stowarzyszenie Kobiet z Przatowa i Dziadkovic	Przatów 21, 98-240 Szadek	<p>a) inicjowanie projektów wynikających z zadań stowarzyszenia i organizowanie publicznych zebrań i dyskusji nad nimi, b) wspieranie inicjatyw społecznych i gospodarczych wsi, c) prowadzenie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, d) animowanie i stymulowanie przedsięwzięć mieszkańców w obszarach: edukacji, kultury, ochrony zdrowia oraz działań humanitarnych. Przyniesienie się do tworzenia tożsamości środowiskowej, e) wspieranie dobroczynności i działań humanitarnych, f) promowanie działań na rzecz rodziny, g) podejmowanie działań w celu wyrównywania szans kobiet i mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych na rynku pracy, h) promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, i) upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, j) szeroko rozumiana praca z dziećmi i młodzieżą przez działania w sferze kultury, sztuki i sportu, k) promowanie zdrowego trybu życia oraz podejmowanie inicjatyw w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu, l) podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, m) promocja i organizacja wolontariatu, n) współpraca z organami władzy terenowej wszystkich dostępnych szczebli oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz rozwoju gminy, o) gromadzenie pamiątek świadczących o przeszłości regionu oraz ich opracowywanie i eksponowanie, p) odszukiwanie, poznawanie i promocja atrakcyjnych zwyczajów, tradycji i produktów regionalnych, strojów, rzemiosła artystycznego i rękodzieła artystycznego, q) promowanie regionu, kultury ludowej, lokalnych tradycji i atrakcji.</p>

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
3	Stowarzyszenie Kobiet Ogrodzimia i Szadkowic „KOS”	Szadkowice Ogrodzim, ul. Widańska 16, 98-240 Szadek	a) promowanie regionu, kultury ludowej, lokalnych tradycji i atrakcji, b) prowadzenie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, c) wspieranie dobroczynności i działań humanitarnych, d) współpraca z organami władzy terenowej wszystkich dostępnych szczebli oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz rozwoju gminy i regionu, e) promowanie zwyczajów, tradycji i produktów regionalnych, strojów, rzemiosła i rękodzieła artystycznego, f) gromadzenie pamiątek świadczących o przeszłości regionu oraz ich opracowywanie i eksponowanie, g) promowanie zdrowego trybu życia oraz podejmowanie inicjatyw w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu.
4	Stowarzyszenie Społeczne Mieszkańców Grzybowa	Grzybów 54, 98-240 Szadek	Inicjowanie projektów wynikających z zadań stowarzyszenia i organizowanie publicznych zebrań i dyskusji nad nimi; Wspieranie inicjatyw społecznych i gospodarczych wsi; Prowadzenie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; Animowanie i stymulowanie przedsięwzięć mieszkańców w obszarach : edukacji, kultury, ochrony zdrowia oraz działań humanitarnych. Przyczynianie się do tworzenia tożsamości środowiskowej; Prowadzenie wśród społeczności wiejskiej działalności społeczno-wychowawczej, oświatowo-kulturalnej w zakresie poprawy warunków bytowych rodzin z terenu wsi; Promowanie działań na rzecz rodzin; Obrona praw, reprezentowanie interesów i działanie na rzecz poprawy społeczno- zawodowej sytuacji kobiet i społeczności wiejskiej i ich rodzin; Podnoszenie statusu społecznego kobiet wiejskich, ich wiedzy prawnej , ekonomicznej i zawodowej oraz udzielanie pomocy, rozwój przedsiębiorczości wśród kobiet, zwiększenie udziału kobiet w życiu społecznym; Podejmowanie działań w celu wyrównywania szans kobiet i mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych na rynku pracy; Promocja zatrudnienia i aktywizacja osób pozostających bez pracy i zagrożonych; Szeroko rozumiana praca z dziećmi i młodzieżą przez działania w sferze kultury, sztuki i sportu; Promowanie zdrowego trybu życia oraz podejmowanie inicjatyw w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu; Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego , ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; Promocja i organizacja wolontariatu; Współpraca z organami władzy terenowej wszystkich dostępnych szczebli oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz rozwoju gminy; Gromadzenie pamiątek świadczących o przeszłości regionu oraz ich opracowywanie i eksponowanie; Odszukiwanie , poznawanie i promocja atrakcyjnych zwyczajów, tradycji i produktów regionalnych, strojów, rzemiosła artystycznego i rękodzieła artystycznego; Promowanie regionu, kultury ludowej, lokalnych tradycji i atrakcji.
5	Stowarzyszenie Mieszkańców Sołectwa Wielka Wieś	Starostwo Szadek 10C, 98-240 Szadek	1. Ochrona własności i prawa dziedziczenia indywidualnych gospodarstw rolnych 2. Równoprawne traktowanie zawodu rolnika z innymi grupami zawodowymi 3. Obrona praw i interesów zawodowych, materialnych, socjalnych i kulturalnych rolników indywidualnych oraz ich rodzin 4. Rozwój indywidualnych gospodarstw rolnych i wzrost ich produktywności 5. Zapewnienie opłacalności produkcji rolnej 6. Poprawa materialnych, socjalnych warunków życia ludności rolniczej i rozwoju oświaty i kultury na wsi 7. Wspieranie działań różnicujących działalność na obszarach wiejskich

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
6	Grupa Inicjatyw Społecznych-Prusinowianki	Prusinowice 49, 98-240 Szadek	Inicjowanie projektów wynikających z zadań stowarzyszenia i organizowanie publicznych zebrań i dyskusji nad nimi. -wspieranie inicjatyw społecznych i gospodarczych wsi. -animowanie i stymulowanie przedsięwzięć mieszkańców w obszarach: edukacji, kultury, ochrony zdrowia oraz działań humanitarnych. Przyniesienie się do tworzenia tożsamości środowiskowej. -promowanie działań na rzecz rodziny. -podnoszenie statusu społecznego kobiet wiejskich, ich wiedzy prawnej, ekonomicznej i zawodowej oraz udzielanie pomocy. -podejmowanie działań w celu wyrównywania szans kobiet i mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych na rynku pracy. -promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy. -szeroko rozumiana praca z dziećmi i młodzieżą przez działania w sferze kultury, sztuki i sportu. -promowanie zdrowego trybu życia oraz podejmowanie inicjatyw w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu. -podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. -współpraca z organami władzy terenowej wszystkich dostępnych szczebli oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz rozwoju gmin. -promowanie lokalnych tradycji, kultury ludowej, folkloru regionalnego. -poznawanie i promocja atrakcji regionalnych, zwyczajów i pamiątek.
7	Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Szadku	ul. Widawska 16, 98-240 Szadek	A) obrona praw, reprezentowanie interesów i działanie na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich i ich rodzin. B) inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz poprawy warunków socjalno-bytowych na wsi. C) prowadzenie wśród mieszkańców wsi działalności społeczno- wychowawczej, oświatowo-kulturalnej. D) inicjowanie i współdziałanie w rozwoju i upowszechnianiu kultury na wsi, kultywowanie folkloru, rękodzieła i sztuki ludowej.
8	Społeczne Stowarzyszenie Oświatowe w Sikucinie „Nasza szkoła”	Sikucin 1, 98-240 Szadek	Planowanie i organizowanie życia kulturalnego, oświatowego środowiska wiejskiego w oparciu o możliwości obiektywne, sprzętowe szkoły oraz pomoc organizacyjną i materialną rodziców, sympatyków i sponsorów stowarzyszenia.
9	Szadkowskie Stowarzyszenie Oświatowe	ul. Prusiniowska 4, 98-240 Szadek	1. Rozwijanie wiedzy i umiejętności uczniów na poziomie edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej w zakresie ogólnie obowiązujących programów nauczania. 2. Rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży w zakresie wykraczającym poza programy nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. 3. Upowszechnianie zasad funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego. 4. Rozwijanie wśród uczniów wiedzy w zakresie edukacji europejskiej. 5. Aktywizowanie uczniów i nauczycieli do pracy na rzecz środowiska lokalnego. 6. Umacnianie tożsamości lokalnej i regionalnej. 7. Propagowanie w środowisku lokalnym idei integracji europejskiej. 8. Doskonalenie warsztatu metodycznego nauczycieli. 9. Propagowanie idei szkoły środowiskowej i wspomaganie rad pedagogicznych w tworzeniu szkół środowiskowych. 10. Wspomaganie i współdziałanie w publikowaniu artykułów i opracowań dotyczących środowiska lokalnego i funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego. 11. Promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych. 12. Propagowanie wśród uczniów i nauczycieli nowoczesnych form komunikacji społecznej, a w szczególności internetu. 13. Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych sprzyjających realizacji celów stowarzyszenia. 14. Gromadzenie środków na rzecz wspierania inwestycji oświatowych w tym wyposażenia szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
10	Społeczne Stowarzyszenie Oświatowe w Prusinowicach	Prusinowice 49, 98-240 Szadek	1)działalność w obszarze nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania 2)wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych na terenie działalności stowarzyszenia 3)planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia kulturalnego i oświatowego środowiska wiejskiego 4)wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej 5)działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego 6)organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży 7)przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym w środowisku lokalnym 8)integracja i aktywizacja środowiska lokalnego w obszarze oświaty, kultury i sportu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży 9)umożliwianie i ułatwianie społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, dostępu do nauki, kultury i sztuki 10)współpraca z innymi organizacjami w zakresie realizacji celów statutowych 11)realizacja innych zadań i czynności zleconych przez organy administracji państwowej i samorządowej
11	Prusinowskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole	Prusinowice 49, 98-240 Szadek	1. Tworzenie warunków społecznego wsparcia dla wszelkich inicjatyw służących unowocześnianiu działalności edukacyjnej, podnoszeniu efektywności nauczania i wychowania dzieci i młodzieży oraz dorosłych. 2. Organizowanie społecznego ruchu rodziców, nauczycieli, zakładu pracy, instytucji i organizacji społecznych dla realizacji zadań w zakresie rozwoju kultury fizycznej dzieci, młodzieży i mieszkańców wsi. 3. Wzbudzanie ofiarności społecznej, wspierającej działalność szkoły w zakresie rehabilitacji i opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi. 4. Propagowanie idei proekologicznych, wolnościowych i praw człowieka. 5. Propagowanie proedukacji działań, rozwiązań i technologii. 6. Zwiększanie udziału obywateli w życiu publicznym i wzmacnianie roli inicjatyw obywatelskich. 7. Działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. 8. Wspieranie i ochrona rodzimej gospodarki rolniczej. 9. Upowszechnianie działań wspomagających rozwój demokracji. 10. Prowadzenie działań na rzecz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami. 11. Wspieranie rozwoju i propagowanie wszelkich form działalności przyjaznej środowisku, z wykorzystaniem walorów środowiska naturalnego regionu, jako formy rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji zawodowej jego mieszkańców
12	Miejsko-Gminne Stowarzyszenie Rozwoju Ogrodów Działkowych	ul. Wiliamowska 18/38, 98-240 Szadek	a) zaspokajanie społecznego zapotrzebowania na działki, b) obrona interesów członków stowarzyszenia wynikająca z użytkowania działek, c) reprezentowanie interesów członków stowarzyszenia, d) podział otrzymanych w użytkowanie gruntów na działki oraz budowlę podstawowych urządzeń na terenie miejsko-gminnego stowarzyszenia rozwoju ogrodów działkowych.
13	Kółko Rolnicze w Szadku	ul. Polna 2, 98-240 Szadek	1. Ochrona własności i prawa dziedziczenia indywidualnych gospodarstw rolnych. 2. Równoprawne traktowanie zawodu rolnika z innymi grupami zawodowymi. 3. Obrona praw i interesów zawodowych, materialnych, socjalnych i kulturalnych rolników indywidualnych oraz ich rodzin. 4. Rozwój indywidualnych gospodarstw rolnych i wzrost ich produktywności. 5. Zapewnienie opłacalności produkcji rolnej. 6. Poprawa materialnych, socjalnych warunków życia ludności rolniczej i rozwoju oświaty i kultury na wsi.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
14	Towarzystwo Przyjaciół Szadku	ul. Władyska 16, 98-240 Szadek	1. Krzewienie miłości do Szadku, pielęgnowanie tradycji, upowszechnianie wiedzy o mieście, jego przeszłości, pracy oraz osiągnięć bieżących. 2. Współpraca z instytucjami, które mają wpływ na ożywienie życia społecznego i kulturalnego w mieście oraz podejmowanie i wspieranie inicjatyw, zmierzających do wzbogacenia oferty kulturalnej w gminie i regionie. 3. Wydawanie publikacji artystycznych i promocyjnych związanych z miastem i regionem. 4. Inspirowanie twórców do tworzenia dzieł tematycznie związanych z Szadkiem jak również organizowanie konkursów, wystaw, festiwali, itp. 5. Utrzymywanie i nawiązywanie kontaktów z dawnymi mieszkańcami miasta, będącymi poza jego granicami. 6. Wydawanie własnych dyplomów, proporców lub innych pamiątkowych znaków związanych z Szadkiem.
15	Stowarzyszenie „Razem dla środowiska”	Prusinowice Parcela 18, 98-240 Szadek	1. Działanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego, w tym zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych oraz zachowania ładu przestrzennego na terenie gminy Szadek a także innych gmin w Polsce 2. Propagowanie idei proekologicznych, wolnościowych i praw człowieka 3. Informowanie społeczeństwa o stanie zagrożenia środowiska naturalnego 4. Propagowanie proekologicznych działań, rozwiązań i technologii 5. Przeciwdziałanie zachowaniom, procesom i inwestycjom mogącym pogorszyć stan środowiska naturalnego 6. Wspieranie i monitorowanie uczestnictwa społeczności lokalnych w ochronie zasobów środowiska naturalnego i postępowaniach administracyjnych 7. Zwiększanie udziału obywateli w życiu publicznym i wzmacnianie roli inicjatyw obywatelskich 8. Działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich 9. Wspieranie i ochrona rodzimej gospodarki rolniczej 10. Upowszechnianie działań wspomagających rozwój demokracji 11. Prowadzenie działań na rzecz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami 12. Wspieranie rozwoju i propagowanie wszelkich form działalności przyjaznej środowisku, z wykorzystaniem walorów środowiska naturalnego regionu, jako formy rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji zawodowej jego mieszkańców
16	Aktywni na Rzecz Rozwoju Ziemi Szadkowskiej	ul. Prusinowska 4, 98-240 Szadek	1. Działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia społeczności Gminy i Miasta Szadek oraz wszechstronny rozwój społeczno- gospodarczy poprzez popieranie i realizację wszelkich inicjatyw społecznych i lokalnych stowarzyszeń działających na terenie gminy, 2. Nauka, edukacja, oświata i wychowanie, 3. Propagowanie kultury i tradycji, 4. Upowszechnianie i rozwój kultury regionalnej, 5. Inicjowanie działań prowadzących do odbudowania więzi lokalnych, 6. Stwarzanie stałych płaszczyzn współpracy organizacji pozarządowych, umożliwiających skuteczne rozwiązywanie problemów lokalnych, 7. Inspirowanie rozwoju ruchu społeczno-kulturalnego w środowisku młodzieżowym, 8. Działanie na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa, 9. Propagowanie prospołecznych, prodemokratycznych i pronarodowych postaw młodych Polaków, 10. Organizowanie pomocy rzeczowej i materialnej osobom potrzebującym, 11. Praca z dziećmi i młodzieżą, organizowanie dla nich różnych form wypoczynku, 12. Promocja kultury fizycznej, sportu i turystyki oraz zdrowego trybu życia, 13. Ochrona i promocja zdrowia, 14. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, 15. Pomoc w dożywianiu osób potrzebujących, 16. Działania na rzecz pomocy ofiarom nieszczęśliwych wypadków, zdarzeń losowych, katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą, 17. Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, 18. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami, 19. Edukacja społeczna na rzecz bezpieczeństwa, 20. Działalność na rzecz osób starszych

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
17	Stowarzyszenie „Nasz dom-Przatówek”	Przatówek 1, 98-240 Szadek	1. Prowadzenie działalności oświatowo-wychowawczej i opiekuńczej, także w zakresie szeroko pojętej profilaktyki w środowisku dzieci i młodzieży szczególnie potrzebujących w tym niepełnosprawnych, a także zagrożonych uzależnieniami w tym alkoholizmem i narkomanią oraz wykluczeniem społecznym 2. Organizowanie wszelkich form edukacji dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem specjalnych potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej 3. Prowadzenie szeroko rozumianej działalności edukacyjnej i terapeutycznej w zakresie profilaktyki i terapii pedagogicznej 4. Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej 5. Ochrona i promocja zdrowia 6. Inicjowanie i prowadzenie działalności wspomagającej rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny, socjalny oraz zdrowie psychiczne i fizyczne 7. Poznawanie przyrody i zagadnień ekologicznych, propagowanie postaw proekologicznych, służących rozwojowi osobowości dzieci i młodzieży w duchu szacunku do innych istnień 8. Propagowanie wśród społeczeństwa kultury fizycznej i sportu masowego 9. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych 10. Prowadzenie działań innowacyjnych z zakresu edukacji i terapii 11. Zwiększenie aktywności seniorów oraz polepszenie ich sytuacji w społeczności lokalnej 12. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin w szczególności dzieci, młodzieży oraz seniorów 13. Aktywizacja seniorów poprzez szeroko rozumianą działalność artystyczną i hobbystyczną
18	OSP w Wilamowie	Wilamów 41, 98-240 Szadek	Zadaniem osp jest: 1) prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi, 2) branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk, 3) uświadomienie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej, 4) branie udziału w obronie cywilnej, 5) rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu, 6) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.
19	OSP w Przatowie	Przatów 21, 98-240 Szadek	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. 2. Udział w akcjach ratowniczych podczas pożarów i innych klęsk. 3. Uświadamianie ludności o potrzebie i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. 4. Udział w obronie cywilnej. 5. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu. 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.
20	OSP w Szadku	ul. Nowe Miasto 9, 98-240 Szadek	1/ zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk. 3/ uświadamianie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. 4/ branie udziału w obronie cywilnej. 5/ rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury fizycznej, oświaty i sportu. 6/ wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz ze statutu.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Działalność
21	OSP w Borkach Prusinowskich	Borki Prusinowskie 36, 98-240 Szadek	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. 2. Udział w akcjach ratowniczych podczas pożarów i innych klęsk. 3. Uświadamianie ludności o potrzebie i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. 4. Udział w obronie cywilnej. 5. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu. 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu.
<p>22. OSP w Prusinowicach, Prusinowice 49A, zakres działań j.w. 23. OSP w Rzepiszewie, Rzepiszew 20, zakres działań j.w. 24. OSP w Łobudzicach, Łobudzice 21A, zakres działań j.w. 25. OSP w Sikucinie, Sikucin 19, zakres działań j.w. 26. OSP w Choszczewie, Choszczewo, zakres działań j.w. 27. OSP w Kotlinach, Kotliny 71, zakres działań j.w. 28. OSP w Krokocicach, Krokocice 26, zakres działań j.w. 29. OSP w Tarnówce, Tarnówka 11, zakres działań j.w. 30. OSP w Kromolinie Starym, Kromolin Stary 23A, zakres działań j.w. 31. OSP w Grzybowie, Grzybów 56, zakres działań j.w. 32. OSP w Kobylu Miejskiej, Kobyla Miejska 12, zakres działań j.w. 33. OSP w Szadkowicach, Szadkowice 17, zakres działań j.w.</p>			
34	Stowarzyszenie Klubu Trzeźwości - Wspólna Droga	ul. Warszawska 19/27	Pomoc osobom i rodzinom uzależnionym i osobom w trudnej sytuacji życiowej
35	Koło Gospodyń Wiejskich	Boczki	kultywowanie tradycji regionalnych, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród kobiet, pomoc rodzinom wiejskim a także integracja środowiska i budowanie więzi międzypokoleniowych.
<p>36. Koło Gospodyń Wiejskich Karczówek, 98-240 Szadek Działania: j.w. 37. Koło Gospodyń Wiejskich Wilamów, 98-240 Szadek Działania: j.w. 38. Koło Gospodyń Wiejskich Tarnówka, 98-240 Szadek Działania: j.w. 39. Koło Gospodyń Wiejskich Sikucin, 98-240 Szadek Działania: j.w. 40. Koło Gospodyń Wiejskich Wielka Wieś, 98-240 Szadek Działania: j.w. 41. Koło Gospodyń Wiejskich Szadek, 98-240 Szadek Działania: j.w. 42. Kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy "Victoria" w Szadku, uczniowskie kluby sportowe: "Atlas", "Fantom"(Szkoła Podstawowa w Prusinowicach), "Sprinter" i "Sokoły" (Szkoła Podstawowa w Szadku).</p>			
PARAFIE			
1	Parafia p.w. Najświętszej Maryi Panny i św. Jakuba Apostoła w Szadku	ul. Ogrodowa 1 98-240 Szadek	Działalność duszpasterska, pomoc materialna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z KRS i stron internetowych

Tabela 15. Grupy nieformalne działające na terenie gminy Szadek

L.p.	Nazwa grupy	Adres	Uczestnicy, zakres działań
1	Klub Seniora (przy MGOK w Szadku)	ul. Widawska 16	Skupia osoby starsze (emerytów i rencistów)
2	Towarzystwo Śpiewacze "Wrzos" - Zespół Wokalny Seniorów	ul. Widawska 16	Skupia osoby starsze. Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym Szadku oraz województwa koncertując na najważniejszych imprezach (m.in. dożynki gminne, powiatowe, diecezjalne. święta narodowe i kościelne, i inne). Kultywuje tradycje.
3	Kapela "Szadkowiacy"	ul. Widawska 16	uczestnictwo i prezentowanie utworów muzycznych na festiwalach, targach, jarmarkach, dożynkach i wielu innych imprezach okolicznościowych, ale także w kościołach , gdzie prezentują muzykę sakralną oraz koncertują w czasie Bożego Narodzenia wykonując kolędy i pastorałki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminy Szadek

Co roku realizowany jest Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określa cele, formy, zakres oraz priorytetowe dziedziny współpracy gminy z wyżej wymienionymi podmiotami. Stosowną uchwałę w tej sprawie podejmuje Rada Gminy i Miasta Szadek na podstawie art. 5 ust. 3 przywołanej ustawy.

Głównym celem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest umocnienie lokalnych działań i inicjatyw na rzecz pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy. Realizacja programu powinna zatem przyczyniać się do upowszechniania partnerskiego modelu współpracy obywateli z administracją publiczną. Bez wątplenia jednak współpraca gminy Szadek z organizacjami pozarządowymi zyskuje wciąż na znaczeniu. Tabela poniżej prezentuje wybrane aspekty współpracy finansowej i pozafinansowej w ujęciu ilościowym.

Tabela 16. Zlecenie zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz zakres współpracy samorządu

Zakres współpracy		Rok			
		2017	2018	2019	2020
Zlecenie realizacji zadań	Ilość podmiotów które zgłosiły wnioski	6	5	4	3
	Ilość podpisanych umów	6	6	5	3
	Kwota przekazanych dotacji	12500	15000	12500	8000
Wzajemne informowanie o kierunkach działalności		TAK	TAK	TAK	TAK
Liczba konsultowanych aktów prawnych		1	1	1	1

Źródło: BIP Gmina i Miasto Szadek

Ogłaszane w latach 2017 - 2019 konkursy dotyczą kultury fizycznej, profilaktyki i promocji zdrowia dotyczącej osób niepełnosprawnych, organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży oraz organizacja inicjatyw kulturalnych. Z tabeli poniżej wynika, że od roku 2018 liczba ofert maleje, mimo, że są zaplanowane na nie środki.

Tabela 17. Zakres tematyczny konkursów na zlecenie zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w latach 2017-2020 i oferty złożone

Lata	2017		2018		2019		2020	
	A ⁸	B ⁹	A	B	A	B	A	B
Zakres tematyczny konkursów	A ⁸	B ⁹	A	B	A	B	A	B
Upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych	4	4	2	4	3	3	3	2
Profilaktyka i promocja ochrony zdrowia oraz podejmowanie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i poprawie życia osób niepełnosprawnych	1	1	1	1	1	0	1	0
Organizacja zajęć rozwijających uzdolnienia i pasje oraz propagowanie bezpiecznego i aktywnego modelu spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży	1	1	1	1	1	1	1	1
Organizacja inicjatyw kulturalnych mających na celu promocję dziedzictwa narodowego, promocję dziedzictwa kulturowego gminy, edukację i rozwój świadomości i tożsamości narodowej, pielęgnowanie polskości, kształtowanie postaw patriotycznych wśród mieszkańców gminy oraz upamiętnienie osób, miejsc i ważnych wydarzeń historycznych	-	-	-	-	1	1	1	0

Źródło: BIP Gmina i Miasto Szadek

Współpraca pozafinansowa obejmowała:

- a) prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej, dotyczącej wspólnych działań Gminy i Miasta Szadek i organizacji,
- b) tworzenie wspólnych zespołów konsultacyjnych współpracujących w diagnozowaniu potrzeb społecznych długoterminowych i tworzeniu rocznych planów działań,
- c) pomoc merytoryczną dla projektów realizowanych przez organizacje, a przyczyniających się do poprawy życia mieszkańców Gminy,
- d) tworzenie wspólnych projektów,
- e) zbieranie i udostępnianie informacji o projektach i zadaniach realizowanych poprzez organizacje na rzecz mieszkańców Gminy,
- f) zamieszczanie na stronie internetowej Gminy wszelkich informacji związanych ze współpracą Gminy z organizacjami i realizacją programu.

Wraz z wdrażaniem Strategii gmina ma możliwość do „podzielenia się” kompetencjami i środkami finansowymi z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi na realizację aktywnej pomocy społecznej.

⁸ Liczba zadań we wskazanym zakresie w ogłoszonym konkursie

⁹ Liczba złożonych ofert

2.3. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

2.3.1. Analiza obszarów polityki społecznej

2.3.1.1. Poziom aktywności i integracji społecznej mieszkańców

Aktywność społeczna (obywatelska) to działalność niezarobkowa osób i grup na rzecz otoczenia. Może przejawiać się w spontanicznych akcjach (podpisanie petycji, zorganizowanie protestu), uczestnictwie w wyborach i referendach, pracy wolontarystycznej, członkostwie w organizacjach (partia polityczna, komitet rodzicielski, parafia itp). Wiąże się ściśle z kwestią integracji społecznej rozumianej jako proces włączania osób, rodzin i całych grup w życie danej społeczności. Aktywność społeczności gminy Szadek przeanalizowano w następujących aspektach:

1. frekwencja wyborcza
2. działalność stowarzyszeń i organizacji społecznych
3. grupy nieformalne
4. udział w konsultacjach społecznych
5. fundusz sołecki

O aktywności mieszkańców w jakimś stopniu świadczy zaangażowanie w sprawy publiczne poprzez udział w wyborach. Frekwencję wyborczą w poszczególnych wyborach prezentuje tabela poniżej.

Tabela 17. Frekwencja wyborcza mieszkańców Gminy i Miasta Szadek i Polski w latach 2014 - 2020.

Wybory	Frekwencja (%)	
	Gmina i Miasto Szadek	Polska
Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	16,57	23,83
Wybory samorządowe 2014	53,78	47,40
Wybory prezydenckie 2015 I tura	44,35	48,96
Wybory prezydenckie 2015 II tura	50,72	55,34
Wybory do Parlamentu Europejskiego 2019	37,52	45,68
Wybory parlamentarne 2019	58,59	61,74
Wybory prezydenckie 2020 I tura	63,55	64,51
Wybory prezydenckie 2020 II tura	68,15	68,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Wybory parlamentarne, które odbyły się 13 października 2019 r., to jedna ze składowych odnoszących się do badań nad heterogenicznością zachowań wyborczych na analizowanym obszarze. Frekwencja wyborcza w gminie Szadek wyniosła 58,59%, tym samym była większa o ponad 10 p.p. od wartości z 2015 r. (44,93%). Poziom ten był niższy od wyników zanotowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej, gdzie zarejestrowano odpowiednio wartości 61,74%, 63,51% i 61,72%. W odróżnieniu od „eurowyborów” odbywających się w tym samym roku, gmina Szadek osiągnęła najniższy wynik spośród gmin powiatu zduńskowolskiego. Porównanie poziomu frekwencji w obwodzie obejmującym samo miasto Szadek (61,30%) z frekwencją w pozostałych obwodach gminy